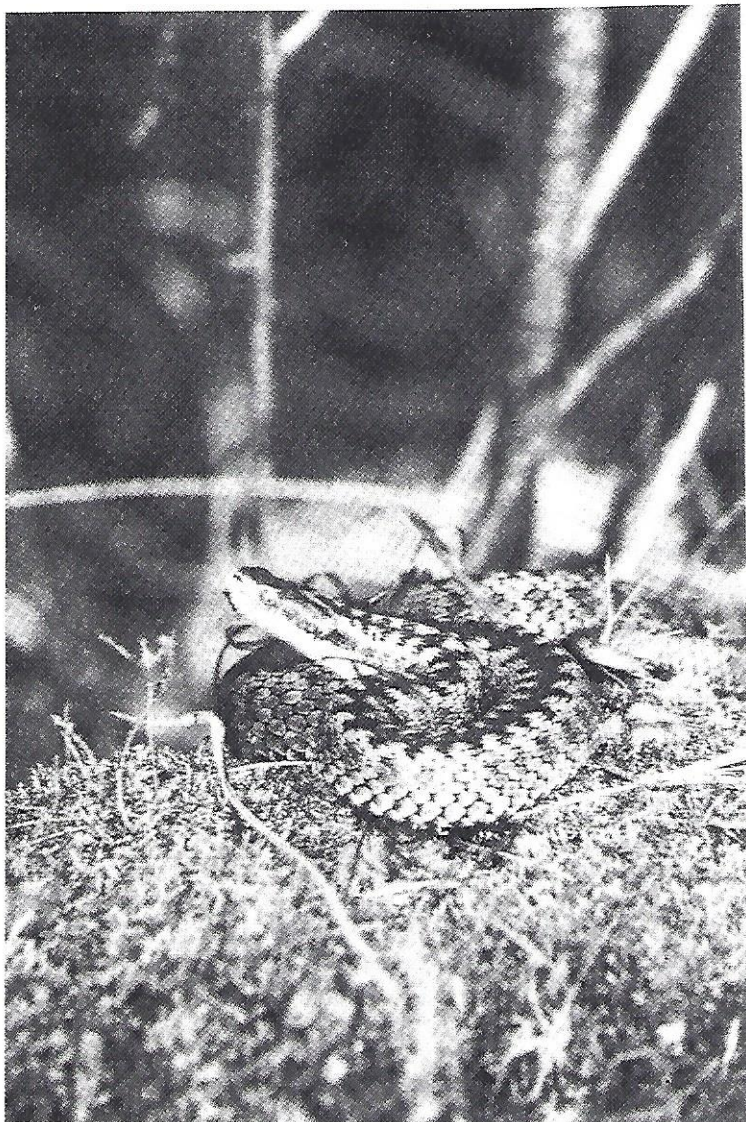

VERSLAG VAN EEN ADDERBEET

Wim Andela

Dit voorjaar werd Wim Andela gebeten door een addervrouwje terwijl hij bezig was van heel dichtbij opnames van haar te maken. Hij werkte met macrolens en was dus met het toestel minder dan 10 cm van haar kop verwijderd. Wim heeft het verloop van de gebeurtenissen chronologisch voor ons opgeschreven en gefotografeerd.

De 'femme fatale,'
vlak voordat ze
toesloeg

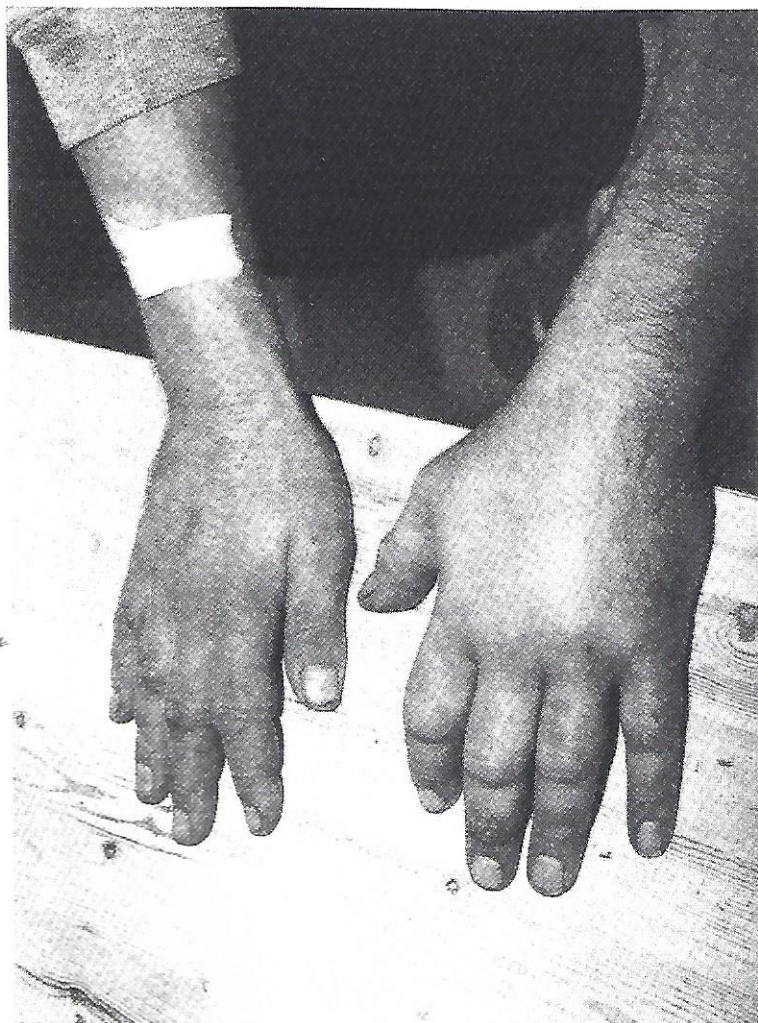

- Ongeveer om 18.00 uur voelde ik me beter worden maar toen begon de linkerhand en pols erg op te zwellen en werd donkerpaars van kleur. Tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis zijn vier hartfilms gemaakt en is vier keer bloed afgenomen om een eventuele verkeerde stolling van het bloed te controleren. In het begin was daar gevaar voor maar bij elke meting bleek dat beter te zijn.
- In de tussentijd was er door het ziekenhuis serum opgehaald uit Emmen. Dit is niet toegediend, omdat men daarmee zolang mogelijk wilde wachten in verband met de

- Op 30 april 2000 ging ik met een vriend naar mijn traject op de Heide van Duurswoude om adders te tellen en te fotograferen.
- Om 11.30 uur werd ik tijdens het fotograferen door mijn fotomodel, een groot, dik vrouwtje (zie foto), in de muis van mijn linkerduim gebeten.
- Na vijf meter lopen werd ik erg duizelig en na 15 meter moest ik op de grond gaan zitten en ben niet meer overeind geweest. Dat probeerde ik wel maar werd steeds heel misselijk en duizelig. Daarbij waren beide handen verlamd en de tanden deden heel zeer, ook was het moeilijk om te slikken want de keel ging dicht zitten. Ook ging ik heel sterk kwijlen en verschrikkelijk transpireren.
- Na ongeveer vijf minuten kotste ik ook geel gal uit en het transpireren hield niet op. Ik viel voorover en volgens mijn medewaarnemer ben ik ongeveer 10 seconden buiten bewustzijn geweest. De huid over het hele lichaam was eerst wit en vervolgens geel.
- Mijn vriend rende naar de dichtstbijwonende boer. Die belde eerst een arts in Oosterwolde. Deze raadde aan linea recta naar het ziekenhuis te rijden. De boer kwam gelijk met zijn auto naar de plek des onheils. Ik werd in de auto gehesen en naar het ziekenhuis Nij Smellinghe in Drachten vervoerd.
- 12.30 uur aankomst ziekenhuis. De hartslag was toen heel onregelmatig en de huid over het gehele lichaam was inmiddels paars geworden.
- Ik kreeg meteen een zuurstofmasker op en een infuus met zoutoplossing werd aangelegd. De eerste uren voelde het hele lichaam ijskoud aan.

- vele nare bijwerkingen die het antigif heeft. Het lichaam herstelde zichzelf goed.
- De volgende dag, 's middags om 14.00 uur het ziekenhuis verlaten. Nog zes keer ben ik voor controle geweest.
- Na één week was de hand nog dik en pijnlijk. De arm was van paars naar geel verkleurd en niet meer gezwollen.
- Na twee weken had ik nog last bij het tillen en andere klussen: pijn en stroomstootjes.
- Na drie weken was de pijn over, en alle kleuren weer normaal.

Vier dagen na de adderbeet. Op de rechterarm een pleister vanwege het infuus. De zwelling van de duim was al verminderd maar de hand en de gehele linkerarm tot aan de oksel waren toen nog behoorlijk gezwollen, en de kleur nog steeds paarsachtig, vooral bij de aderen.

De adderbeet bij Wim Andela heeft wel een héél sterke reactie gegeven. Ooit ben ik getuige geweest van iemand die een adderbeet kreeg van een jong vrouwtje aan het uiteinde van een vinger, het betrof ook een *Vipera berus*. Dat verliep toen veel minder dramatisch, zij het dat dezelfde zwellingen en verkleuringen optraden als boven beschreven. Toevallig ben ik vorig jaar zelf door een adder gebeten. Toen was het een andere ondersoort, die in Noord-Spanje voorkomt en waarover in de boeken staat dat het gif 'milder' is. Ik dacht een grote hagedis te zien, had mijn bril niet op, en pakte het dier bij de kop. Het was een héél jong mannetje die gelijk in mijn wijsvinger beet. Twee vingers werden dik en blauwzwart. De hand zwol op tot en met de pols. De vingers waren een week pijnlijk, en de plek van de beet, waar nog steeds de twee puntjes van de giftanden zijn te zien,

NASCHRIFT

Tot zover het verslag van Wim. Een bloedstollend verhaal dat een aantal vragen oproept, onder andere:

- Hoe gevaarlijk is het monitoren van adders?
- Heeft elke adderbeet zulke desastruze gevolgen?

Reptielen monitoren houdt in dat je zo zorgvuldig mogelijk, en zonder de dieren te verstoren de exemplaren telt die je ziet tijdens een ronde. Het is niet nodig, zelfs ongewenst en verboden om daarbij de dieren op te pakken, De kunst is om zó goed te kijken dat jijzelf het dier eerder opmerkt dan het dier jou.

Iedere teller die adders kan verwachten op zijn traject gaat niet zomaar ergens zitten en probeert ook niet om iets dat beweegt te pakken te krijgen. Daarmee is de kans om tijdens monitoren door een adder gebeten te worden nihil. Voor andersoortige onderzoeken kan het nodig zijn dat adders gepakt worden. In die gevallen worden daar speciale vergunningen voor gegeven, en de betreffende onderzoeker weet dan terdege welke veiligheidsvoorschriften in acht dienen te worden genomen.

Soms is het heel aantrekkelijk om van de voorschriften af te wijken, inderdaad, om een mooi plaatje te maken, of om aan anderen het dier te laten zien.

Doe het niet! Ook niet als je een excursie leidt. Je geeft toch het beste voorbeeld als je de adder niet stoort en lekker op zijn plek laat zitten.

bleef lang pijnlijk. Pas na een maand was de blauwzwarte verkleuring van de vingers helemaal verdwenen.

Het zou kunnen zijn dat Wim Andela eerder met addergif in contact is geweest, hijzelf sluit dat niet uit. Een tweede contact geeft heftiger verschijnselen. In het ziekenhuis werd hem verteld dat een volgende beet ernstiger gevolgen zou hebben. Ook is van belang dat het hier een groot dier betrof en verder speelt mee dat de adder zijn gif spoot in de muis van de duim, een plek waar redelijk dikke bloedvaten lopen. De verschijnselen, heel snel al verlammingen van beide handen en hartkloppingen, wijzen erop dat het gif zich zeer snel door het lichaam verspreidde.

Het is goed afgelopen, dankzij adequaat handelen van vriend, boer en medici.

AZ